

K PŘEMISŤOVÁNÍ MÍST VELENÍ

Součástí plánu operace je dokument, který řeší rozvinování a přemísťování míst velení. Tento dokument jsme začali zpracovávat teprve v nedávné době a bylo mnoho úvah o jeho účelnosti. Námitky především zdůrazňovaly, že místa velení jsou uvedena i v jiných dokumentech a proto je tento dokument nadbytečný a zbytečně zatěžuje štáb.

Bereme však v úvahu, že dokumentaci zpracováváme podle toho jaké jsou časové možnosti štábu i vojsk. Úsilí štábů se musí rozdělit na plánování a také realizaci plánů u vojsk — jak uvádí Oper-2-1 čl. 45 a 101. Na druhé straně místa velení jsou velmi důležitým prvkem a v současné době představují velké organizační celky se stovkami vozidel. Např. délka proudu VS divize (štáb, spojovací, provozní a zabezpečovací útvary a jednotky) činí při hustotě 20 vozidel na 1 km až 10 km. Délka proudu VS armády se zabezpečovacími útvary dosahuje celkem až 100 km. Délka proudu VS frontu včetně zabezpečovacích útvarů činí okolo 150 km. Tuto délku je třeba pochopitelně rozdělit mezi VS, TVS, FVS a popř. na jednotlivé sledy velitelského stanoviště (viz Oper-2-1 čl. 38 a 26).

Bez komplexního řešení manévru míst velení včetně jeho zabezpečení může dojít k nežádoucím disproporcím a to jak z hlediska kapacity komunikací pro přesuny všeho druhu, tak z hlediska zabezpečení nepřetržitosti a pevnosti velení.

Uvedený dokument jde do větších podrobností než rozhodnutí či bojový roz-

kaz. Všechna opatření k manévru míst velení nemůžeme zahrnout do jiných dokumentů jako např. do rozhodnutí, protože by bylo nepřehledné.

Jiná námitka říká, že manévr míst velení nemůžeme předvídat, to prý závisí na průběhu boje. Ale i operaci a boj přece plánujeme a vytváříme určité uskupení, převahu sil a prostředků, vyvozujeme předpokládané tempo a úkoly vojsk. Podle toho pak plánujeme i manévr míst velení. Víme, že může dojít ke změnám stejně tak jako dochází v plánu operace. Pak se tedy rozhodnutí nebo plán upřesní v závislosti na situaci. Obdobně tomu bude i s dokumentací pro manévr míst velení.

Uvedený dokument má tedy na operačním stupni své opodstatnění. Nutí štáb promýšlet organizaci velení ve všech souvislostech, vytváří náčelníkovi štábu potřebné podklady pro organizaci velení při přípravě i v průběhu operace. Jeho zpracování si vynucují objektivní podmínky, především struktura velení, dynamičnost bojové činnosti, rozmach a tempo operace.

Plán přípravy, rozvinování a přemísťování míst velení armády a frontu je částí plánu operace — vnitřním dokumentem štábu ze skupiny dokumentů pro organizaci velení. Musí být sladěn s ostatní dokumentací plánu operace, zejména s rozhodnutím velitele a dokumentací spojovacího oddělení. Některé údaje jsou zahrnuty ve více dokumentech současně — zejména předpokládané prostory míst velení. Potřebné údaje předáme podřízeným v před-

běžných nařízeních a řešíme formou souběžného plánování na různých stupních velení.

Tento plán zpracováváme s cílem

- vytvořit spolu s ostatními opatřeními podmínky pro nepřetržitě, pevně a pružně velení vojskům, sladit operačně taktické požadavky s technickou realizací, s důrazem na pevné spojení a zabezpečení dalšími druhy vojsk,

- sladit manévry místy velení v průběhu operace v intencích zámyslu velitele, abychom současně nepřemísťovali více míst velení jednoho stupně a zabezpečili velení na rozhodujících směrech při plnění nejdůležitějších úkolů.

Těchto cílů dosáhneme

- maximálním utajením míst velení. To vyžaduje skryté a rozptýlené rozmístě-

ní prostředků, správnou volbu a ženíjnou úpravu prostorů, organizovaný vnitřní režim na místech velení, střežení a maskování,

- zabezpečením spolehlivého spojení s podřízenými, nadřízenými sousedy i uvnitř štábu mezi jednotlivými složkami, odděleními a pracovišti,

- odolností míst velení, která spočívá především ve využití a úpravě objektů, ženíjných úpravách terénu a též ve využití speciálních prostředků a opatření, které vytvářejí podmínky pro práci i odporčínek příslušníků štábu,

- pohyblivostí míst velení. To vyžaduje vybavit pracoviště štábními vozidly, letouny, vrtulníky a dalšími prostředky, zejména odolnými převozními objekty, ale rovněž promyšleným plánováním manévru místy velení.

Hlavní zásady rozvíjení a přemísťování míst velení

Při volbě prostorů pro rozvíjení míst velení bereme v úvahu tři základní hlediska: ochranné vlastnosti terénu proti účinkům zbraní hromadného ničení, podmínky organizace obrany proti vzdušnému i pozemnímu nepříteli a dále možnosti zaujetí i opuštění zvoleného prostoru, tj. zda má dostatek komunikací a také vhodnost prostoru z hlediska organizace spojení.

Zásady organizace míst velení a práce na nich neuvádím (viz Oper-2-1 čl. 3).

Místa velení přemísťujeme tak, aby nebylo narušeno velení podřízeným a spojení se sousedy a nadřízeným štábem. Velitelské stanoviště na operačním stupni přemísťujeme zpravidla tehdy, až máme na novém místě rozvinuto a organizováno spojení tzv. dalším položením spojovacích prostředků. VS přemísťujeme rychle, skrytě a organizovaně, přitom ne v průběhu rozhodujících fází boje či operace (viz Oper-2-1 čl. 37). VS podle situace přemísťujeme jako celek, nebo postupně po sledech. Předstunuté a pomocné VS přemísťujeme zpravidla jako celek, VS a TVŠ členíme obvykle na sledy. PVS, VS a TVŠ přemísťujeme v různé době, nikoliv současně. Místa velení podpůrných vojsk přemísťujeme naopak společně nebo současně při přemísťování příslušných míst velení podporovaných svazů a svazků. Přemístění VS organizuje náčelník štábu. K tomu využívá operačního oddělení a správce štábu. Zahájení přesunu VS i zaujetí nového prostoru hlásí nadřízenému štábu.

Důležité je, jak často VS přemísťovat? Vzdálenost míst velení od čáry dotyku je

limitována protikladnými požadavky. Je to snaha přiblížit velení co nejblíže bojujícím vojskům a na druhé straně zabránit nebo omezit možnost působení nepříteli na místa velení a vytvořit podmínky pro nerušenou jejich funkci.

V průběhu útočné operace v závislosti na tempu postupu útočících vojsk přemísťujeme místa velení skoky tak, aby se příliš nevzdálila od prvních sledů. Není výhodné, aby VS překročily druhosledové svazky operační sestavy. Obecně můžeme říci, že VS se pohybuje mezi prvním a druhým sledem, PVS na úrovni VS nižšího stupně velení, TVŠ za druhým sledem. Vyčítáme-li z těchto požadavků, pak VS frontu se bude přemísťovat zpravidla jednou za 2–3 dny, VS armády jednou až dvakrát za 24 hodin a VS divize dvakrát až třikrát za 24 hodin, PVS pak s frekvencí jako VS nižšího stupně velení.

Plán přípravy, rozvíjení a přemísťování míst velení zpracovujeme zpravidla graficky na mapě — u frontu 1 : 500 000, u armády 1 : 200 000 s legendou ve formě tabulek.

Grafická část např. na stupni armády zahrnuje:

- místa velení ve výchozím prostoru (VS, PVS, TVŠ armády, VS divízi a armádních prostředků),

- rozhraní armády, místa velení sousedních armád a divízi,

- bližší a další úkol armády, úkoly divízi po dnech do bližšího úkolu armády,

- plánovaná místa velení armády a podřízených svazků v průběhu operace podrobně do bližšího úkolu, rámcově ar-

	D-1			D-2			D-3			atd
	06	12	18	06	12	18	06	12	18	
VS 2 A	HRÁDEC	→	HORKA	→	VESELÝ	→	GRUNWALD			
PVS 2 A	UVAL	→	LIPNO	→	BROD	→	VELIM	BAD	HOLZ	
TVS 2 A	KALIŠTĚ			→	VRBICE	→	LHOTA			
VS 4 msd	N. VES	→	OPATOV	→	ZDICE	→	LYSA	→	JANKOV	
VS 6 msd	PAVLOV	→	ČEBÍN	→	KOJÁL	→	KBELÝ	→	HALE	
VS 2 td	NIVA	→	KALY	→	LOUČ	→	LÁNY	→	LUTZ	
VS 8 td	JANOVICE			→	ASCH	→	TÖLZ	→	BRUCK	

Obr. 1

mádní do dalšího úkolu s uvedením předpokládané doby zaujetí po dnech, tedy D-1, D-2 atd.,

— osy přemístění míst velení s uvedením délkou a potřebné doby na přesun.

Jednotlivá místa velení podbarvíme stejnou barvou vždy k určitému období a čárkovatě vyjádříme směry velení k podřízeným místům velení. Podle měřítka mapy zvýrazníme název místa rozmístění ve smyslu Oper-2-1 čl. 171.

Legenda zpravidla obsahuje:

1. **Grafikon přemístění míst velení** (viz obr. 1). V řádcích uvádíme plánovaná místa, ve sloupcích dobu jejich zaujetí po dnech a hodinách s vyznačením kdy a které místo velení předpokládáme přemístit. Podbarvení jednotlivých míst odpovídá podbarvení na mapě a znamená rozmístění v uvedeném prostoru. Šipka znamená dobu přemístění do dalšího prostoru.

2. **Vyčlenění sil a prostředků k zabezpečení míst velení** zpracujeme formou tabulky (viz tab. 1) v součinnosti s příslušnými druhy vojsk. Uvádíme v ní útvary a jednotky, které plní úkoly ochrany a obrany. Plní také další úkoly zabezpečení bojové činnosti na jednotlivých místech velení a také se s nimi spolu přemísťují. Tento dokument však nenahrazuje plán ochrany a obrany VS — viz Oper-2-1 čl. 41. Proto zde neřešíme obranu VS, ale pouze rozdělení vyčleněných sil pro všechna místa velení, což ovlivňuje jak prostor rozmístění, tak i délku pochodové sestavy při rozmísťování.

3. **Ženíjní budování míst velení** zpracovává ve formě tabulky ženíjní oddělení. Zahrnuje rozdělení ženíjních prostředků pro budování jednotlivých míst velení, jejich pracovní kapacitu a uvádí po druzích prací, v jaké době a na kolik procent jsme schopni tyto práce zabezpečit.

Tabulka 1

	VS 2 A	PVS 2 A	TVS 2 A
PVO	26 plp bez dvou bat.	1 bat. 26 plp	1 bat. 26 plp
strážní zajištění	2. provozní prapor	č. 2. provoz. praporu	č. 2. provoz. praporu
rchpz	1 č. 2 pcho	vlastními prostředky	vlastními prostředky
ženíjní zabezpečení	rzmV 2 A	žč rotý zmv	silpr
pořádková služba	2. provozní prapor	dr. 2. prov. praporu	silpr
spojovací útvary	2 sppl, prap. dálkových spojů 22 SPP	rota 2 sppl	spr týlu 24 SPP

Tabulka 2

		složení	příprava	rychlost	rozvinutí
VS	rekognoskační skupina		1 hodinu	30 km/h	—
	skupina vel.		30'	50 km/h	30'
	skupina NŠ 1 sl.		1 hodinu	30 km/h	90'
	2. sled		90'	25 km/h	2 hodiny
TVS	a t d .				

4. Členění míst velení na sledy zpracujeme formou tabulky (viz tab. 2) v součinnosti se správcem štábu, velitelem zabezpečujícího útvaru a se všemi náčelníky druhů vojsk. Rozdělíme VS a TVS na sledy pro přemístění, stanovíme plánova-ncu dobu na přípravu jednotlivých sledů k přemístění, rychlost pochodu a dobu rozvinutí v novém prostoru.

V legendě můžeme uvést ještě další doplňky, jako např. tabulku činnosti při rychlém opuštění VS, tabulku signálů apod.

Tento plán zpracuje určený důstojník operačního oddělení v návaznosti na sou-

běžně zpracovávané rozhodnutí velitele a v úzké součinnosti s ostatními odděleními štábu, především se spojovacím oddělením. Plánovaná opatření pro nižší stupně doručujeme podřízeným předběžnými nařízeními, abychom manévr místy velení časově i prostorově sladili na všech stupních.

Plán podepisuje náčelník operačního oddělení a schvaluje náčelník štábu.

Na závěr chci zdůraznit, že promyšlené a sladěné řešení manévru místy velení může podstatným způsobem ovlivnit úspěch operace. K tomu může přispět i tento dokument.